

28-11-18

Paper Code: 8202 (350)

Programme	B.A. (Sem: I)	B.Sc (NM) (Sem: I)	B.Sc.(Med) (Sem: I)	B.Sc(Eco) (Sem: I)	B.Sc(C.Sc) (Sem: I)	B.Com (Sem: I)	BBA (Sem: I)
Exam Code	103201	103301	103301	103301	103301	108501	105401
Course Code	BARL-1421	BSNL-1421	BSML-1421	BECL-1421	BCSL-1421	BCRL-1421	BBRL-1421

Course Title: Punjabi Compulsory

Time Allowed: 3 Hours

Max Marks: 40

ਨੋਟ :

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਚਾਰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਹਨ। ਹਰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਹਨ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੁਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।
ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
3. ਹਰਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 08 ਅੰਕ ਹਨ।

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਏ

1. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਵਿ-ਟੋਟੇ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ -

ਰਹੀ ਵਾਸਤੇ ਘੜੇ, 'ਸਮੇਂ' ਨੇ ਇਕ ਨ ਮੰਨੀ,
ਫੜ ਫੜ ਰਹੀ ਧਰੀਕ, 'ਸਮੇਂ' ਖਿਸਕਾਈ ਕੰਨੀ,
ਕਿਵੇਂ ਨ ਸਕੀ ਰੋਕ, ਅਟਕ ਜੋ ਪਾਈ ਭੰਨੀ,
ਤ੍ਰਿਖੇ ਅਪਣੇ ਵੇਗ, ਗਿਆ ਟੱਪ ਬੰਨੇ ਬੰਨੀ,
ਹੋ! ਅਜੇ ਸੰਭਾਲ ਇਸ 'ਸਮੇਂ' ਨੂੰ ਕਰ ਸਫਲ ਉਡੰਦਾ ਜਾਂਵਦਾ,
ਇਹ ਠਹਿਰਨ ਜਾਚ ਨ ਜਾਣਦਾ, ਲੰਘ ਗਿਆ ਨ ਮੁੜ ਕੇ ਆਂਵਦਾ।

08

2. ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਰਚਨਾ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਦੇਣ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਉ।

08

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਬੀ

3. 'ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ' ਜੀਵਨੀ ਰਚਿਤ ਪ੍ਰਿੰ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਚਾਰ-ਵਸਤੂ ਲਿਖੋ।

08

4. 'ਰਾਣੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਝਾਂਸੀ' ਜੀਵਨੀ ਰਚਿਤ ਪ੍ਰੋ. ਫਰਿਆਜ਼ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖੋ।

08

(2118)

Page No 1

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਸੀ

5. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ ਲਿਖੋ।

ੳ) ਸਵੱਛ ਭਾਰਤ

ਅ) ਕਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਦੀ ਵਧਦੀ ਵਰਤੋਂ

ੲ) ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

08

6. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਉ -

ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਵਿਚ ਪਹਾੜੀ ਕਲਮ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿੱਖਰੀ ਤੇ ਵਿਰਾਸੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਾਂਗੜਾ ਕਲਮ ਦੇ ਚਿੱਤਰ। ਕਾਂਗੜਾ ਇਕ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਨਿੱਤ ਦੀਆਂ ਉੱਪਰ-ਥਲੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਰਿਹਾ ਤੇ ਇਥੇ ਕਲਾ ਦੇ ਸਿਰਜਣ ਤੇ ਵਿਰਾਸਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਵਸਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਹੇ। ਦੂਜਾ, ਇਥੋਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਲੋਕ - ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਲੂਣਦੇ ਰਹੇ। ਪਹਾੜੀ ਸਕੂਲ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਲਾ- ਕਿਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲੀਲਾ ਤੇ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਰਾਗ ਨੂੰ ਅਕਾਰ ਤੇ ਰੰਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਿੱਤਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਨੋਖੀ ਚੀਜ਼ ਬਣੀ ਹੈ। ਰਾਗ ਜੀਵਣ ਨਾਲ ਇਕ ਰਸ ਹੋਏ ਲਗਦੇ ਹਨ ਤੇ ਹਰ ਰਾਗ ਆਪਣੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਰੰਗ ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-

- 1) ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਵਿਚ ਕਿਹੜੀ ਕਲਮ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿੱਖਰੀ ਤੇ ਵਿਰਾਸੀ ?
- 2) ਪਹਾੜੀ ਲੋਕ ਕਲਾ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਚਿੱਤਰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ?
- 3) ਕਾਂਗੜੇ ਵਿਚ ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਵਧੇਰੇ ਕਿਉਂ ਵਿਰਾਸੀ ਹੈ?
- 4) ਪੈਰੇ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਦਿਉ।
- 5) ਲਕੜੀ ਲਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖੋ।

08

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਡੀ

7. ਭਾਸ਼ਾ ਵੰਨਗੀਆਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਭਾਸ਼ਾ ਵੰਨਗੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਾਰ ਬਿਆਨ ਕਰੋ।

08

8. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।

08

28-11-18

Page

Paper Code: 8206 (130)

Programme	Course Code	Exam Code
B.A Sem-I	BARL-1031	103201
B.Sc. (Non-Medical) Sem-I	BSNL-1031	103301
B.Sc.(Medical) Sem-I	BSML-1031	103301
B.Sc.(Eco) Sem-I	BECL-1031	103301
B.Sc.(C.Sc) Sem-I	BCSL-1031	103301
B.Com Sem-I	BCRL-1031	108501
BBA Sem-I	BBRL-1031	105401
B.A (JMC) Sem-I	BJML-1031	108701
B.Sc (FD) Sem-I	BFDL-1031	108601
B.Sc(H.Sc) Sem-I	BHSL-1031	108201
BCA Sem-I	BCAL-1031	107201
B.Sc(IT) Sem-I	BITL-1031	105701
B.Sc(BT) Sem-I	BBTL-1031	107401
B.A(Hons.) in English Sem-I	BOEL-1031	107501
B.Sc (Hons.) Agriculture Sem-I	BACL-1031	108301

Course Title: Basic Punjabi

Time Allowed: 3 Hours

Max Marks: 40

Note:

1. ਕੁਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।
2. ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।
3. ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
4. ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੱਠ ਅੰਕ ਹਨ।

ਸੈਕਸ਼ਨ-ਏ

1. ਪੈਂਤੀ ਅੱਖਰੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਦੱਸੋ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਸਦੇ ਕਿੰਨੇ ਵਰਨ ਹਨ?
2. ਪੈਰ ਬਿੰਦੀ ਵਾਲੇ ਵਰਨ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਹਨ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਸਹਿਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।

ਸੈਕਸ਼ਨ-ਬੀ

3. ਸੰਯੁਕਤ ਸ਼ਬਦ ਬਣਤਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕੋਈ ਸੰਯੁਕਤ ਸ਼ਬਦ ਬਣਾ ਕੇ ਲਿਖੋ।
4. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਗੇਤਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਦੋ-ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਬਣਾਉ।
(ੳ) ਉਪ (ਅ) ਅਣ
(ੲ) ਕਮ (ਸ) ਨਿਰ

ਸੈਕਸ਼ਨ-ਸੀ

5. ਨਾਨਕੇ ਅਤੇ ਦਾਦਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਚਾਰ-ਚਾਰ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
6. ਵਪਾਰਕ ਵਰਤੋਂ ਵਾਲੇ ਕੋਈ ਅੱਠ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੋ।

ਸੈਕਸ਼ਨ-ਡੀ

7. ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਰੁੱਤਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
8. 41 ਤੋਂ 50 ਤੱਕ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

281118

Paper Code: 8209 (100)

Programme	Course Code	Exam Code
B.A Sem-I	BARL-1431	103201
B.Sc. (Non-Medical) Sem-I	BSNL-1431	103301
B.Sc.(Medical) Sem-I	BSML-1431	103301
B.Sc.(Eco) Sem-I	BECL-1431	103301
B.Sc.(C.Sc) Sem-I	BCSL-1431	103301
B.Com Sem-I	BCRL-1431	108501
BBA Sem-I	BBRL-1431	105401
B.A (JMC) Sem-I	BJML-1431	108701
B.Sc (FD) Sem-I	BFDL-1431	108601
B.Sc(H.Sc) Sem-I	BHSL-1431	108201
BCA Sem-I	BCAL-1431	107201
B.Sc(IT) Sem-I	BITL-1431	105701
B.Sc(BT) Sem-I	BBTL-1431	107401
B.A(Hons.) in English Sem-I	BOEL-1431	107501
B.Sc (Hons.) Agriculture Sem-I	BACL-1431	108301
B.Com (Hons.) Sem-I	BCOL-1431	109101

Course Title: Punjab History & Culture

Time Allowed: 3 Hours

Max Marks: 40

Note:

- (i) Question paper consist of four units.
- (ii) Attempt five questions in all at least selecting one from each unit.
- (iii) Each question will carry 8 marks

Unit-1

1. Discuss briefly the physical features of the Punjab. 8
2. Write a note on the following as sources of Punjab History and Culture:-
 - a. Vedic Literature
 - b. Accounts of foreign travellers. 4+4=8

Unit-2

3. Discuss the town planning and Architure, art and religion of Harappan civilization. 8
4. Critically discuss the various theories regarding original home of the Aryans. 8

Unit-3

5. Write a note on social and economic life of Rig Vedic people. 8
6. Elaborate the changes in religious and economic life of people in later Vedic age. 8

Unit-4

7. Write a brief note on life and teachings of Lord Bhuddha. 8
8. Discuss the spread and impact of Jainism in Punjab. 8

Hindi Version

नोट :-

- (1) प्रश्न पत्र चार यूनिट पर आधारित है।
- (2) प्रत्येक यूनिट से एक प्रश्न करते हुए कुल पाँच प्रश्नों के उत्तर लिखो।
- (3) प्रत्येक प्रश्न के आठ अंक हैं।

यूनिट-1

1. प्राचीन पंजाब की भूगोलिक विशेषताओं का वर्णन करो। 8
2. निम्नलिखित पर पंजाब के ऐतिहासिक स्रोतों के रूप में नोट लिखो:- 8
 - (क) वैदिक साहित्य
 - (ख) विदेशी यात्रियों के वृतांत

यूनिट-2

3. हड़प्पा सभ्यता नगर योजना, भवन निर्माण कला, कला धार्मिक जीवन का वर्णन करो। 8
4. आर्यों के मूल निवास-स्थान के बारे में भिन्न-भिन्न सिद्धान्तों का आलोचनात्मक वर्णन करो। 8

यूनिट-3

5. ऋग्वैदिक आर्यों की सामाजिक और आर्थिक जीवन पर नोट लिखो। 8
6. उत्तर वैदिक काल में धार्मिक और आर्थिक जीवन में हुए परिवर्तन का उल्लेख करो। 8

यूनिट-4

7. महात्मा बुद्ध के जीवन और शिक्षाओं पर नोट लिखो। 8
8. जैन धर्म के पंजाब में विकास और प्रभाव का वर्णन करो। 8

31218

Paper Code: 8211 (460)

Programme	B.A. (Sem: I)	B.Sc (NM) (Sem: I)	B.Sc.(Med) (Sem: I)	B.Sc(Eco) (Sem: I)	B.Sc(C.Sc) (Sem: I)	B.Com (Sem: I)	BBA (Sem: I)
Exam Code	103201	103301	103301	103301	103301	108501	105401
Course Code	BARL-1212	BSNL-1212	BSML-1212	BECL-1212	BCSL-1212	BCRL-1212	BBRL-1212

Course Title: English Compulsory (~~Communication Skills in English~~)

Time Allowed: 3 Hours

Max Marks: 40

Note : All questions are compulsory.

Section A

I. Complete any ten of the following sentences using the correct form of verbs/modals given in brackets

1. Renu prefers to stay at home, earlier she.....a lot. (travel)
2. We don't have much time. We.....hurry. (Can/must)
3. Grandfather travelled a lot, He.....five languages. (speak)
4. It is getting cold, You.....wear a coat. (Should/may)
5. Igo home now or mother would be worrying. (had better/may)
6. I get you a cup of coffee? (Can/may)
7. I insisted that he.....apologise. (may/should)
8. You've been travelling all day, yoube tried. (may/must)
9.I use your phone? (Shoud/May)
10. Your bag looks heavy. Ihelp you with it. (will/can)
11. Therebe three cinemas in this town, now there is just one. (used to / can)
12. She.....her finger. It is bleeding (cut)
13. The Sun.....in the East, (rise)
14. We all.....our parents. (love)

1x10=10

Section B

II. Write a paragraph on **any one** of the following:

1. Social Networking Sites
2. The Person You Advice the Most

5

III. Do as directed (any five)

1. Neena said, "I have never been to the Museum" (Change into Reported Speech)
2. The doctor said, "Take care of your health" (Change into Reported Speech)
3. How much will you be paid for your work? (Change the Voice)
4. Someone is singing a song. (Change the Voice)
5. I didn't paint the house myself. (Change the Voice)
6. My father said to me, "Let us go for a walk". (Change into Reported Speech)
7. It is time to close the shop. (Change the Voice)
8. The murderer was sentenced. (Change the Voice)

1x5=5

Section C

IV. Discuss the theme of "The Story Teller"

Or

Attempt character sketches of

Madhav and Gheesu (The Shroud)

6

V. Answer **any two** of the following.

1. Comment on the lady's remark "I never eat anything for luncheon". (The Luncheon)
2. How do the father and son collect five rupees for the shroud? (The Shroud)
3. How does the aunt react to the story and what reply does the bachelor give?

(The Story Teller)

2x2=4

Section D

VI. How is the power of women displayed in the chapter? (The Power of Women)

Or

How is universal declaration of Human Rights a charter for the full growth of the potential of human beings?

6

VII. Answer **any two** of the following.

1. Why is a spendthrift likely to have too many friends? (On Spendthrifts)
2. How could the author be useful from the medical point of view? (Symptoms)
3. How does democracy vary from one country to another? (A Dialogue on Democracy)

2x2=4

08/12/18

Paper Code: 8215 (950)

Programme

Exam Code

B.A.	103201
B.Sc. Non-Medical	103301
B.Sc. Med.	
B.Sc. Eco.	
B.Sc. C.Sc.	
B.Com.	108501
BBA	105401
B.A. (JMC)	108701
B.Sc. (FD)	108601
B.Sc (H.Sc.)	108201
BCA	107201
B.Sc.(IT)	105701
B.Sc.(BT)	107401
B.A. (Hons.) in English,	107501
B.Sc (Hons.) Agriculture)	108301
B.Com (Hons.)	109101
B.Voc Retail Mgmt.	111801
B.Voc MSP	111601
B.Voc Animation	112201
B.Voc TDAT	111201
B.Voc NEH	111401
B.Voc Beauty & Wellness	113801

Course Code : AECD 1161

Course Title: Drug Abuse

Time Allowed: 3 Hours

Max Marks: 40

Note : Attempt 5 question one from each section & fifth question from any of the sections. Each question carries 8 marks.

Section A

1. What is drug abuse? What is the status of Punjab in this aspect? 8
2. Discuss major reasons of drug abuse and its demand in Punjab 8

Section B

3. How drug abuse effects the personal life of an individual?
4. Write notes on :
 - a) Crime rate in society increases due to drugs.
 - b) The drug abuses are burden on nation, explain.

Section C

5. Define drug relapse management what are its types?
6. Discuss medical treatment of drug abuse.

Section D

7. What are various types of therapies used to assist drug de-addiction. Discuss any one in detail.
8. Discuss the role of family in drug de-addiction.

Punjabi Version

ਨੋਟ : ਕੁਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰ ਇਕ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਤੋਂ ਵੀ ਕਰੋ। ਹਰ ਸਵਾਲ 8 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਓ

1. ਨਸ਼ਾ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀ ਹੈ ? ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ। (8)
2. ਨਸ਼ਾਖੋਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਿਖੋ। (8)

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਅ

3. ਨਸ਼ਾਖੋਰੀ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ? (8)
4. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
 - (1) ਨਸ਼ਾਖੋਰੀ ਕਰਕੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਜ਼ਰਮ ਵੱਧਦਾ ਹੈ
 - (2) ਨਸ਼ੇੜੀ ਦੇਸ਼ ਉਤੇ ਇਕ ਬੋਝ ਹਨ, ਵਿਸਥਾਰ ਕਰੋ (8)

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਏ

5. ਨਸ਼ਾ ਮੁੜ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਲਿਖੋ। (8)
6. ਨਸ਼ਾਖੋਰੀ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਸ

7. ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨਸ਼ਾ ਛੜਾਉ ਥੈਰੇਪੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ। ਕਿਸੇ ਇਕ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰੋ। (8)
8. ਨਸ਼ਾ ਛੜਾਉਣ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਕਿਵੇਂ ਸਹਾਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਲਿਖੋ। (8)

Hindi Version

नोट : कुल पांच प्रश्न करें। हर भाग में से एक प्रश्न जरूरी है। पांचवां प्रश्न कहीं से भी करें। प्रत्येक प्रश्न 8 नंबर का है।

भाग क

1. नशाखोरी क्या है? पंजाब में नशाखोरी की स्थिति का उल्लेख करें। 8
2. पंजाब में नशाखोरी के मुख्य कारण तथा उसकी मांग का वर्णन करें। 8

भाग ख

3. नशाखोरी व्यक्ति के निजी जीवन को किस प्रकार प्रभावित करती है। 8
4. निम्नलिखित पर नोट लिखें :-
 1. नशाखोरी के कारण समाज में बढ़ते अपराध। 8
 2. नशाखोरी देश पर एक बोझ हैं। विस्तार कीजिए। 8

भाग ग

5. नशे के दोबारा प्रयोग से बचने के प्रबन्धन क्या हैं और इसकी किसमों का वर्णन करें। 8
6. नशाखोरी के मैडीकल प्रबन्धनों का उल्लेख कीजिए। 8

भाग घ

7. नशा छुड़ाने के लिए विभिन्न चिकित्साओं (therapies) कौन सी है? किसी एक का विस्तार करें। 8
8. नशा छुड़वाने में परिवार किस प्रकार सहयोगी हो सकता है। 8

26-11-18

Paper Code: 8216 (120)

Programme	B.A. (Sem: I)	B.Sc.(Non-Med) (Sem: I)	B.Sc (Eco.) (Sem: I)	B.Sc(C.Sc) (Sem: I)
Exam Code	103201	103301	103301	103301
Course Code	BARM-1333(I)	BSNM-1333(I)	BECEM-1333(I)	BCSM-1333(I)

Course Title: Mathematics (Algebra)**Time Allowed: 3 Hours****Max Marks: 40**

Instructions : Attempt five questions in all selecting at least one question from each section. The fifth question may be attempted from any section. Each carries equal marks.

Section-A

1. (i) Find the inverse of the matrix $\begin{pmatrix} -1 & 1 & 2 \\ 0 & 2 & 1 \\ -1 & 3 & 4 \end{pmatrix}$ by using elementary operations.

- (ii) Find the rank of matrix

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & -1 & 0 \\ 3 & 1 & 4 & 2 \\ 1 & -3 & 6 & 2 \end{pmatrix}$$

2. (i) Find the only real value of λ for which the following system of linear equations has a non-zero solution.

$$x + 2y + 3z = \lambda x, \quad 3x + y + 2z = \lambda y, \quad 2x + 3y + z = \lambda z,$$

Hence solve the system of equations.

- (ii) Determine the value of k so that the vectors $\begin{pmatrix} 1 \\ -1 \\ 3 \end{pmatrix}$, $\begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ -2 \end{pmatrix}$ and $\begin{pmatrix} k \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix}$ are linearly dependent.

Section-B

3. (i) if λ is an eigen value of a non-singular matrix A , prove that $\frac{A}{\lambda}$ is an eigen value of $\text{adj } A$.

(ii) verify Cayley Hamilton theorem for the matrix

$$\begin{pmatrix} 2 & -1 & 1 \\ -1 & 2 & -1 \\ 1 & -1 & 2 \end{pmatrix}$$

4. (i) Show that the transformation

$$y_1 = x_1 - x_2 + x_3, \quad y_2 = 3x_1 - x_2 + 2x_3,$$

$$y_3 = 2x_1 - 2x_2 + 3x_3 \text{ is regular.}$$

- (ii) Obtain the quadratic form corresponding to the following symmetric matrix.

$$\begin{pmatrix} 0 & a_1 & a_2 & a_3 \\ A_1 & 0 & b_1 & b_2 \\ A_2 & b_1 & 0 & c_1 \\ A_3 & b_2 & c_1 & 0 \end{pmatrix}$$

Section-C

5. (i) Define gram matrix. Show that the gram matrix $B'B$ is always positive definite or positive semi definite & it is definite or semi-definite according as the rank of B is equal to or less than the number of its columns.

(ii) What do you mean by congruence of quadratic form & matrices. Show that the ranges of values of two congruent quadratic forms are same.

6. Define definite, Semi-definite & indefinite real quadratic forms. Prove that the form $5x^2 + 26y^2 + 10z^2 + 4yz + 14zx + 6xy$ is positive semi-definite & find a non-zero set of values of x, y, z which makes the form zero.

Section-D

7. (i) Solve the equation $3x^2 - 19x^2 + 33x - 9 = 0$ Which has repeated roots.

(ii) If α, β, γ are roots of $x^3+3x+2=0$, find equation whose roots are $(\alpha-\beta)(\alpha-\gamma), (\beta-\gamma)(\beta-\alpha), (\gamma-\alpha)(\gamma-\beta)$.

8. Solve the equation $49x^4+42x^3+3x^2-1=0$ by Descarte's Method.

Programme	B.A. (Sem: I)	B.Sc.(Non-Med) (Sem: I)	B.Sc (Eco.) (Sem: I)	B.Sc(C.Sc) (Sem: I)
Exam Code	103201	103301	103301	103301
Course Code	BARM-1333(II)	BSNM-1333(II)	BECM-1333(II)	BCSM-1333(II)

Course Title: Mathematics (Calculus & Trigonometry)

Time Allowed: 3 Hours

Max Marks: 40

NOTE

Attempt Five Questions in all, Selecting one Question from each Section. The fifth question may be selected from any Section.

Section A

- I. (A) Solve $\frac{2}{|3-5x|} \leq 7$.
 (B) Find the l.u.b. and g.l.b. of the set $\left\{ \frac{2x+1}{x+5} : |x-4| < 2 \right\}$ (4+4)
- II. (A) Prove that $\text{Lt}_{x \rightarrow a} \frac{1}{x-a}$ does not exist.
 (B) Show that $f(x) = x^3$, $0 \leq x \leq 2$ is uniformly continuous. Also find δ which will correspond to the given $\epsilon > 0$ (4+4)

Section B

- III. (A) Find $\frac{dy}{dx}$, if $y = x^{\cosh x} + (\sinh x)^2$
 (B) If $y = \sin(\log x)$, show that $x^2 y_2 + x y_1 + y = 0$. (5+3)
- IV. (A) Expand $\log(\sin x)$ in powers of $x-3$ upto first four terms.
 (B) Evaluate $\text{Lt}_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1}{x^2} \right)^{\tan x}$ (4+4)

Section C

- V. (A) Show that $2^7 \sin^3 \theta \cos^5 \theta = -[\sin 8\theta + 2 \sin 6\theta - 2 \sin 4\theta - 6 \sin 2\theta]$.
 (B) Find the fourth roots of $-1 + i\sqrt{3}$ (5+3)

VI. (A) Separate into real and imaginary part : $\tan^{-1}(x + iy)$

(B) Solve the equation $(1 + x)^3 = i(1 - x)^3$ (4+4)

Section D

VII. (A) By using Gregory's Series prove that

$$1 - \frac{1}{3 \cdot 4^2} + \frac{1}{5 \cdot 4^4} - \dots \infty = 4 \tan^{-1} \frac{1}{4}$$

(B) If $\sin(+i\varphi) = \tan \alpha + i \sec \alpha$, show that $\cos 2\theta \cosh 2\varphi = 3$ (4+4)

VIII. (A) Sum the series to n terms: $1 + x \cos \theta + x^2 \cos 2\theta + x^3 \cos 3\theta + \dots$

(B) Sum to n terms the series $\sin^3 \alpha + \sin^3 2\alpha + \sin^3 3\alpha + \dots$ (4+4)

Paper Code: 8218 (70)

Programme	B.A. (Sem: I)	B.Sc.(Eco) (Sem: I)	B.Sc (C.Sc.) (Sem: I)
Exam Code	103201	103301	103301
Course Code	BARM-1134	BECM-1134	BCSM-1134

Course Title: Computer Science (Computer Fundamental & PC Software)

Time Allowed: 3 Hours

Max Marks: 50

Note:

Attempt Five Questions in all, Selecting one Question from each Section. The fifth question may be selected from any Section.

Unit-1

1. (a) What is a computer? Discuss the various uses of a computer system. 5
- (b) Discuss the milestones in computer hardware and software. 5
2. What do you understand by primary memory? Discuss various types of primary memories. 10

Unit-2

3. (a) Differentiate between MICR and OCR. 5
- (b) Explain light pen and joystick. 5
4. What do you understand by output devices? Discuss the various types of printers. 10

Unit-3

5. (a) What are the functions of the task bar in Windows? 5
- (b) Discuss My Computer and Windows Explorer in Windows Operating System. 5
6. What do you understand by Windows OS? Discuss the various icons displayed on the Windows screen by default. 10

Unit-4

7. (a) Discuss the various views of Ms-PowerPoint. 5
- (b) Discuss how we can add multimedia in a PowerPoint presentation. 5
8. (a) Discuss various formatting features of MSWord. 5
- (b) Explain borders and shading in MS-Word. 5

(2118)

Page No. __ 1

Paper Code: 8350 (130)

Programme	B.Sc (Non-Medical)	B.Sc (C.Sc)
	(Sem: I)	(Sem: I)
Exam Code	103301	103301
Course Code	BSNM-1395(I)	BCSM-1395(I)

Course Title: Physics (Mechanics)**Time Allowed: 3 Hours****Max Marks: 30**

Note : Attempt any five questions selecting at least One question from each of sections A, B, C & D.

* Students can use logarithmic tables or non-scientific calculators.

Section A

1 (a) Find the expressions of velocity and acceleration of a particle in plane polar co-ordinates 3

(b) Show that the law of conservation of linear momentum is the consequence of homogeneity of space. 3

2. (a) What is meant by the term rotational invariance? Show that the rotational invariance of space leads to the conservation of angular momentum. 4

(b) The Potential energy of interaction of two particles is given as.

$$U = \frac{a}{(x_1 - x_2)^2} + b(x_1 - x_2)^2$$

Show that these Particles exert equal and opposite forces on each other. 2

Section B

3 (a) Reduce a two body Problem to an equivalent one body problem using reduced mass. Give the Physical meaning of reduced mass. 1½

(b) Show that a particle moving in a central force field varying as inverse square law of distance can trace out orbits of different shapes depending upon the energy of the particle. 3

(c) Locate the centre of mass of a System of Particle of masses 0.5 Kg, 1.0 Kg and 1.5 Kg Placed at the corners of an equilateral triangle of side 50cm. 1½

4. (a) Derive the expression of differential equation of the orbit in a central force field. 1½

(b) State Kepler's laws of planetary motion. Prove Kepler's 1st and 2nd law of motion 3

(c) What are different types of forces in nature? Give the range of these forces. 1½

Section C

5. (a) What are inertial and non-inertial frames of references ? Derive relations between space co-ordinates and time in two inertial frames 2½

(b) A body falls freely from a height on the surface of earth. Determine the value of horizontal deflection experienced by the body due to Coriolis force. 3½

6. What is a Foucault's Pendulum? Prove that the trajectory of the bob of a Foucault's Pendulum is elliptical.

Section D

7. (a) Two particles of masses m_1 and m_2 collide elastically. Find the relationship between angles of scattering in lab and centre of mass systems. 4

(b) A Particle of mass m_1 moving with velocity u_1 is elastically scattered from another particle of mass m_2 moving with velocity u_2 . The two particles move in opposite directions after the collision with same speeds. Find the relationship between m_1 and m_2 2

8. (a) Define impact parameter and differential scattering cross-section. Find relationship between differential

scattering crosssection in centre of mass and lab systems. 4

(b) Derive Euler's equation of motion of a rigid body about a fixed point. 2

Paper Code: 8351 (130)

Programme	B.Sc. Nn. Medical (Sem: I)	B.Sc (C.Sc.) (Sem: I)
Exam Code	103301	103301
Course Code	BSNM-1395(II)	BCSM-1395(II)

Course Title: Physics (Electricity and Magnetism)

Time Allowed: 3 Hours

Max Marks: 30

Instructions:

Attempt five question in all selecting at least one question from each section. The Fifth question may be attempted from any section.

Unit-1

- What is the gradient of a scale function? Give its physical interpretation. 2,2,2
 - Distinguish between linear, surface and volume charge distribution.
 - Prove that divergence of the curl A is zero. 2,2,2
- What is electric dipole? Drive an expression for the electric field due to point dipole at any point. 4,2
 - A point charge $q=17.7\mu\text{C}$ is located at the centre of the cube of side 3cm. find the electric flux through each face of the cube. 4,2

Unit-2

3. a) Obtain expression for the potential and the electric field intensity at a point on the axis of symmetry due to uniformly charged circular disc. Hence find the potential and field at the centre of the disc.

b) The potential function at any point is given by

$$V(x,y,z) = 10(x^2+y^2+z^2)^{-1/2}. \text{ Find the electric field intensity at point } (2,4,4).$$

4,2

4. a) What is a quadrupole? Derive an expression for electric potential at a point due quadrupole.

b) Show that work done in moving a charge in an electric field is independent of the path followed.

4,2

Unit-3

5. Discuss the method of electric images and use this method to find out the electric field and electric potential due to a point charge placed near an infinite conducting Sheet.

6

6. A) What is current density \vec{J} . Prove that $\vec{J} = ne\vec{v}$ where the symbols have their usual meanings.

b) Derive and discuss the equation of continuity

$$\vec{J} \cdot \vec{J} + \frac{\partial q}{\partial t} = 0$$

3,3

Unit-4

7. A) Derive an expression for the electric field of a charge moving with velocity \vec{V} .

b) Two parallel wires each carrying a current of 5A are separated by distance of 10cm. Calculate the force between them, if the current in both wires is in same direction.

- c) Can a free electron show diamagnetic effect? Explain.

3,2,1

8. A) Prove that the magnetic moment due to orbital motion of an electron is integral multiple of $\frac{eh}{2m}$. How do you define Bohr Magneton.

b) Derive an expression for the change in magnetic dipole moment of an atom, when it is placed in magnetic field.

3,3